

ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1*
Selected Factors Affecting Educational Quality Assurance Operations
of Schools under Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1

จิราภรณ์ มณีนิล, โสภนา สุตสมบุญ และฐิติกรณ ยาวิชัย จารึกศิลป์
Jiraporn Maneenil, Sopana Sudsomboon and Thitikorn Yawichai Jarueksil
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jirapornmaneetil@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) ศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 297 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา และจากนั้นสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและลักษณะของสภาพแวดล้อม โดยปัจจัย

*ได้รับบทความ: 22 พฤศจิกายน 2565; แก้ไขบทความ: 28 สิงหาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 30 สิงหาคม 2566

ทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายหรือร่วมอธิบายความแปรปรวนของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยคัดสรร; ผลการดำเนินงาน; การประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

This research has The objectives were to 1) study selective factors related to educational quality assurance operations of educational institutions, 2) study educational quality assurance operations of educational institutions, and 3) study selective factors affecting educational quality assurance operations of educational institutions. is a quantitative research. The sample group consisted of 297 teachers in schools under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 for the academic year 2022, obtained by using Krejcie & Morgan ready-made tables then stratified random sampling by school size and then simple random sampling. The research tools were the rating scale questionnaire. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. Selected factors related to educational quality assurance operations of educational institutions Overall, it was at a high level.
2. Educational Quality Assurance Operations of Educational Institutions Overall, it was at the highest level.
3. Selected factors affecting educational quality assurance operations of educational institutions, namely administrative policies and practices. Executive Leadership and nature of the environment All factors can together predict or explain the variance of educational quality assurance operations of educational institutions at 62 percent with a statistical significance at the .05 level.

Keywords: Selection Factors; Performance; Educational Quality Assurance

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่างๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยสถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษา ให้เป็นอัตลักษณ์และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการสนับสนุน กำกับ ติดตาม ประเมิน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (ธีระพงษ์ สมเภาใหญ่ และคณะ, 2563)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 6 และตามประกาศกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดไว้ว่าให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) โดยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา มีการดำเนินงาน 8 ประการ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผน 5) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายใน 7) จัดทำรายงานประจำปี เสนอบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 8) มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่ยั่งยืน (กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และวิมลมาศ รัตน์, 2559, หน้า 836-844; รวีวรรณ คุณเที่ยง และคณะ, 2564)

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีหลายปัจจัย เช่น ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านลักษณะองค์การ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านการจูงใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านนโยบายและการปฏิบัติ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวัฒนธรรมองค์กร (Rahmania et al., 2020; Sampul et al., 2020; เจนจบ หาญกลับ และสุภัทรา เอื้อวงศ์, 2559, หน้า 123-134; ยุทธนา อินต๊ะวงศ์ และโสภา อำนวยรัตน์, 2563, หน้า 1-15; ชูติมา ทาสุนทร และคณะ, 2564, หน้า 999-1012)

สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่รายงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนปี 2564 นั้น พบว่า มีการจัดส่งเล่มรายงานให้กับสำนักงานตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 50 มีสาเหตุจาก การไม่มีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษา ขาดกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน และมีโรงเรียนบางส่วนที่ข้อมูลในเล่มรายงานยังไม่ถูกต้องและครบถ้วน ตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีสาเหตุจากการไม่เข้าใจและไม่เต็มใจทำ กระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพยังขาดระบบที่ดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1, 2564)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,339 คน ได้กลุ่มโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้จำนวน 297 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งหลังจากนั้นสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ บทบาทที่เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจแก้ไขให้สอดคล้องกับการศึกษาครั้งนี้ 3) นำแบบสอบถาม

ที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัคของปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านลักษณะขององค์กร ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร และด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 .81 .84 .81 และ .92 ตามลำดับและการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 5) หลังจากนั้นปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความถูกต้องและน่าเชื่อถือ และ 6) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์กับครูในสถานศึกษา เก็บข้อมูลกลับมาภายใน 2 สัปดาห์ได้จำนวนทั้งสิ้น 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการอธิบายประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กรของครูในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านลักษณะขององค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และด้านบุคลากร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวม

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.49	0.51	มาก
2. ด้านลักษณะขององค์กร	4.51	0.50	มากที่สุด
3. ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม	4.46	0.53	มาก
4. ด้านบุคลากร	4.45	0.50	มาก
5. ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ	4.46	0.51	มาก
รวมเฉลี่ย	4.47	0.46	มาก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามลำดับส่วนประเด็นที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน และด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1 โดยภาพรวม

การดำเนินงานประกันคุณภาพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.51	0.56	มากที่สุด
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.48	0.52	มาก
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.49	0.54	มาก
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.50	0.53	มากที่สุด
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.47	0.57	มาก

การดำเนินงานประกันคุณภาพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน	4.48	0.56	มาก
7. การจัดทำรายงานประจำปี	4.51	0.54	มากที่สุด
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.50	0.48	มากที่สุด

3. ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า มีปัจจัย 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐาน โดยแต่ละปัจจัยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ (X_5) เท่ากับ .440 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) เท่ากับ .283 และปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม (X_3) เท่ากับ .139 และทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวร่วมกันทำนายหรือร่วมอธิบายความแปรปรวนของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 62 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนดิบ (B) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (β) ของปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์สมการถดถอย (ES.b) และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-values
	B	Std.error	β		
X_5	.415	.055	.440	7.569	.000
X_1	.268	.058	.283	4.629	.000
X_3	.127	.063	.139	2.005	.000
a (Constant)	.874	.166	-	5.265	.046
R = .790 Std.error = .299 F = 161.769 R ² = .624 Adjusted R ² = .620 a = .874					

** p < .05

จากผลการวิเคราะห์สามารถนำตัวแปรปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ได้ดังต่อไปนี้

$$\text{รูปคะแนนดิบ } Y1' = .874 + .415(X_5) + .268(X1) + .127(X_3)$$

$$\text{รูปคะแนนมาตรฐาน } Z1 = .440(X_5) + .283(X1) + .139(X_3)$$

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถอธิบายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีนโยบายในการดำเนินงานประกันคุณภาพที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเห็นความสำคัญของนโยบาย มีความเพียงพอและเหมาะสมทั้งด้านทรัพยากร บุคลากร ด้านกายภาพ และการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษามีการวางโครงสร้างของสถานศึกษา ที่ตรงตามความสามารถของบุคลากร สอดคล้องกับวิจัยของเมธาพันธ์ กระสังข์สรสินี (2563) ที่พบว่า ระดับปัจจัยสำคัญการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชัชวาท แก้วใจ และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชนในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ในภาพรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการประชุมปฏิบัติการปรับปรุงนโยบายของสถานศึกษา ที่พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน และมาตรฐานสากล จัดหาและพัฒนาสื่อ และจัดแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่งเสริมและพัฒนาครูของสถานศึกษา มีมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีส่วนร่วมกับชุมชน ตามจุดเน้นของโรงเรียน บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาใช้ระบบวงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการ มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลมีการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ปีการศึกษาละ 3 ครั้ง มีโครงการส่งเสริมพัฒนาครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2564) สอดคล้องกับผลการวิจัยของกมลทิพย์ ไชยวุฒิ (2561) ที่พบว่า สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยภาพ รวมมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการกำหนด

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีัญญา วันลักษณ์ และพัชรา เดชโสม (2564, หน้า 138-150) ที่พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อันดับ 1 อาจเป็นเพราะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถูกกำหนดให้เป็นภาระงานของสถานศึกษา โดยระบุ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามกฎกระทรวง (มาตรา 47 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) และตามประกาศกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก จัดให้มีสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี และเสนอผลการประเมินต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน สอดคล้องกับวิจัยของชรอภ แก้วใจ และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ ร่วมกันทำนายการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 98.10 ระดับนัยสำคัญ .05 โดยสถานศึกษา มีการการวิเคราะห์ วางแผน กำหนดตัวชี้วัด ด้านงบประมาณ ทรัพยากร บุคคล ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีส่วยสำคัญในการดำเนินงานให้สถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถสั่งการและมอบหมายงาน ตัดสินใจเกี่ยวกับการประกัน

คุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และประพัตตินเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุประสิทธิผลของสถานศึกษา แล้วผู้บริหารยังต้องให้ความสนใจต่อบุคลากรในสถานศึกษาด้วย ภาวะผู้นำนั้นถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารในการที่จะนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องให้ความเชื่อมั่นเพื่อให้การยอมรับ อันจะนำไปสู่ความไว้วางใจระหว่างกันผู้นำจะต้องเน้นเรื่องการสื่อสารความเข้าใจให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเทวิน เกาะเศษ และหิรัญ ประสารการ (2560, หน้า 276-292) ที่พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .439 โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำหน้าที่ประสานสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนและเอื้ออำนวยให้บุคลากรปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ

3.3 ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนด และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างจริงจังสถานศึกษามีความพร้อมด้านกายภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาการประกันคุณภาพ มีการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ ประชาชนและชุมชนที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนมีทัศนคติค่านิยมและเชื่อมั่นศรัทธาในมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียนพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเจนจบ หาญกลับ และคณะ (2559, หน้า 123-134) ที่พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเอกชนประสบความสำเร็จได้ร้อยละ 69.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษา

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 สถานศึกษาควรให้จัดให้มีการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง กำหนดผู้รับผิดชอบ ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ใช้วิธีการหรือเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบที่หลากหลายและเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

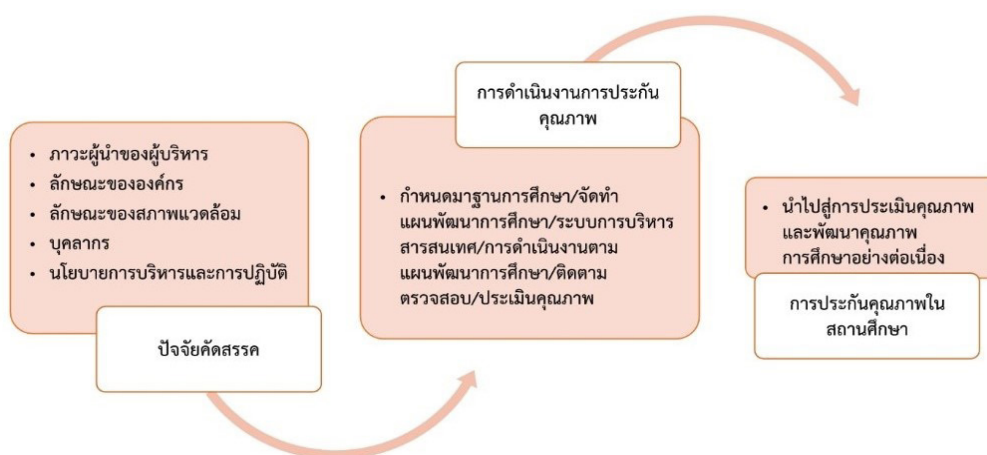
2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารบุคคลกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการติดตามผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ของครูในสถาน ศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดเป็น นโยบายเพื่อจัดอบรมพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากร ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังภาพ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และวิมลมาศ รัตน์ะ. (2559). ปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับคณะวิชามหาวิทยาลัยราชธานี. *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน*, 17 มิถุนายน 2559, (หน้า 836-844). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา
- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์, ศุภชัย จันทรงาม และวิมลมาศ รัตน์ะ. (2559). ปัจจัยส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชธานี. *การประชุมวิชาการ และเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้สู่ความ ยั่งยืน*, 17 มิถุนายน 2559, (หน้า 836-844). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- กมลทิพย์ ไชยวุฒิ. (2561). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็น. เอ. รัตน์ะเทรตตั้ง.
- เจนจบ หาญกลับ และสุภัทรา เอื้อวงศ์. (2559). ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของ โรงเรียนเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 17(2), 123-134.
- ชธภพ แก้วใจ และคณะ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย (Symposium) ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 12*, 12 มีนาคม 2563, (หน้า 261-269). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชุตินา ทาสุนทร และคณะ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(3), 999-1012.
- เทวัน เจาเศษ และหิรัญ ประสารการ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการ ศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 13(2), 276-292.
- ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และคณะ. (2561). รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามประกาศกฎกระทรวง พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. *วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์*, 5(1), 308-319.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เมธาพันธ์ กระสังข์สรสิริ. (2563). ปัจจัยสำคัญการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ยุทธนา อินตะวงศ์ และโสภา อำนวยรัตน์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย. *ศึกษาศาสตร์สารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 4(2), 1-15.
- รวีวรรณ คุณเที่ยง และคณะ. (2564). การศึกษาพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 282-300.
- ศรัญญา วันลักษณ์ และพัชรา เดชโฮม. (2564). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานข้าอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 15(2), 138-150.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. (2564). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1*. นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1.
- Rahmania, I., et al. (2020). Implementation of internal quality guarantee system to Increase the quality of education in junior high school 21 malang. *Budapest International Research and Critics in Linguistics and Education (BirLE) Journal*, 3(1), 421-432.

